

Stödmaterial för att utveckla ett personcentrerat arbetssätt i hälso- och sjukvården

Om stödmaterialet

- Materialet syftar till att vara ett
 - underlag för reflektion och dialog
 - stöd i den förändringsprocess som det innebär att utveckla ett mer personcentrerat arbetssätt
- Upplägget uppmuntrar till reflektioner på individ-, förvaltnings- och regionnivå och utifrån ett patientperspektiv.
- Målet är ökad kunskap om personcentrering i hälso- och sjukvård och att förhållningssättet genomsyrar verksamheterna.

Innehåll

Inledning

Berättelsen

Partnerskap

Dokumentation

Att komma vidare

- Inledning
- Berättelsen
- Partnerskap
- Dokumentation
- Att komma vidare

Patientlagen

- Patientlagen (2015) ställer allt högre krav på ökad tillgänglighet, delaktighet och valmöjlighet för patienten
- Att arbeta personcentrerat är ett sätt att möta kraven och närma sig målet med mer jämställda och nöjda patienter

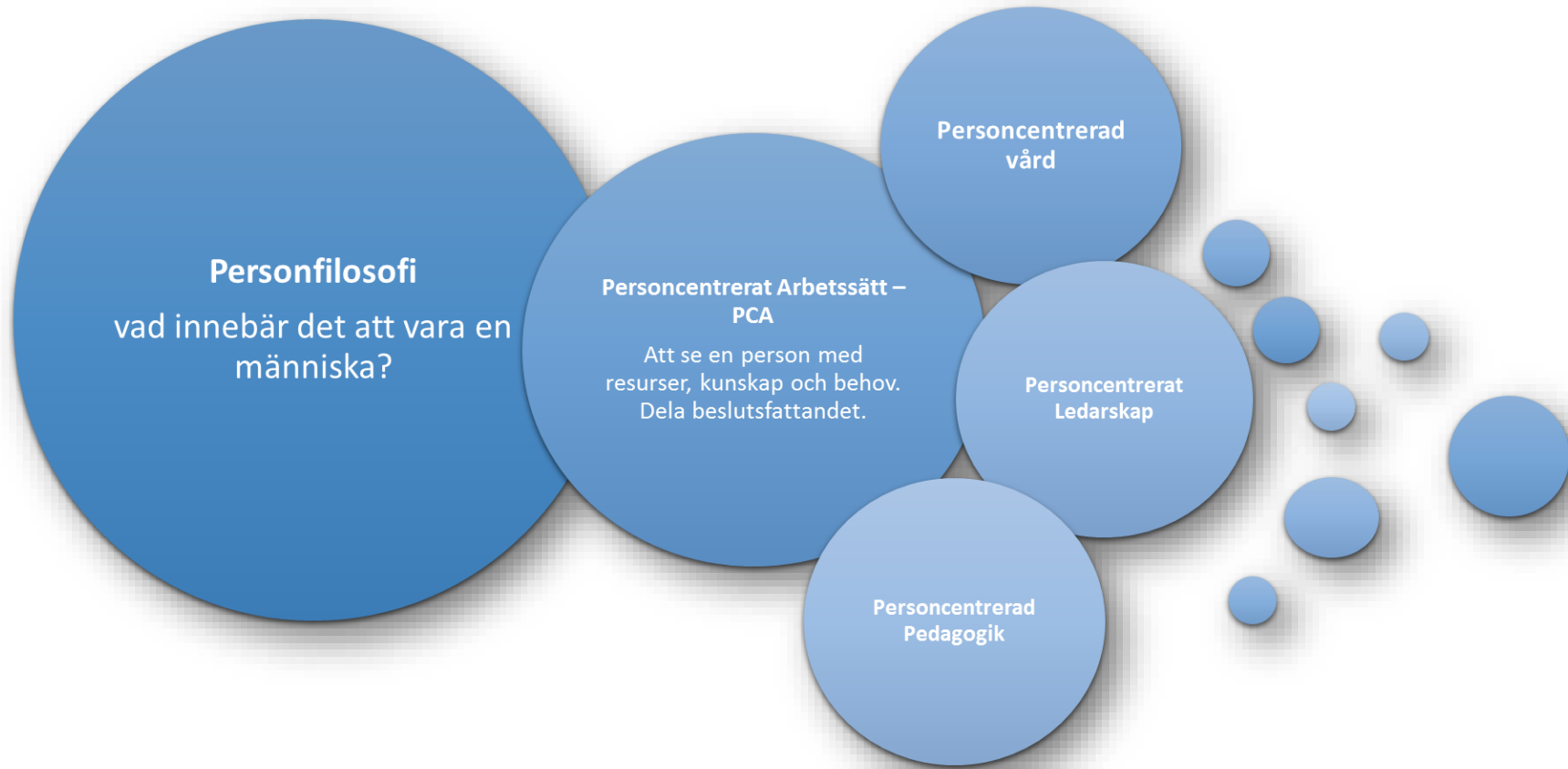

Beslut om styrprincip

Styrprincipen skall vägleda oss i arbetet framöver. Inom ramen för tillgängliga resurser skall vi skapa största möjliga värde för patienterna

- Öka fokus på patientnyttan i vårt generella arbete och i det individuella mötet
- Att involvera patienten i den egna vården skapar förutsättningar för en effektivare organisation
- Personcentrerat arbetssätt inom VGR
- Ökat fokus på medicinska och patientupplevda utfallsmått

Koncernledning hälso- och sjukvård

"Lidande är inte enbart den fysiska smärtan, inte ens den mentala smärtan, utan den förminskning eller förstörelse av mig som person, som upplevs som ett angrepp på självaktningen."

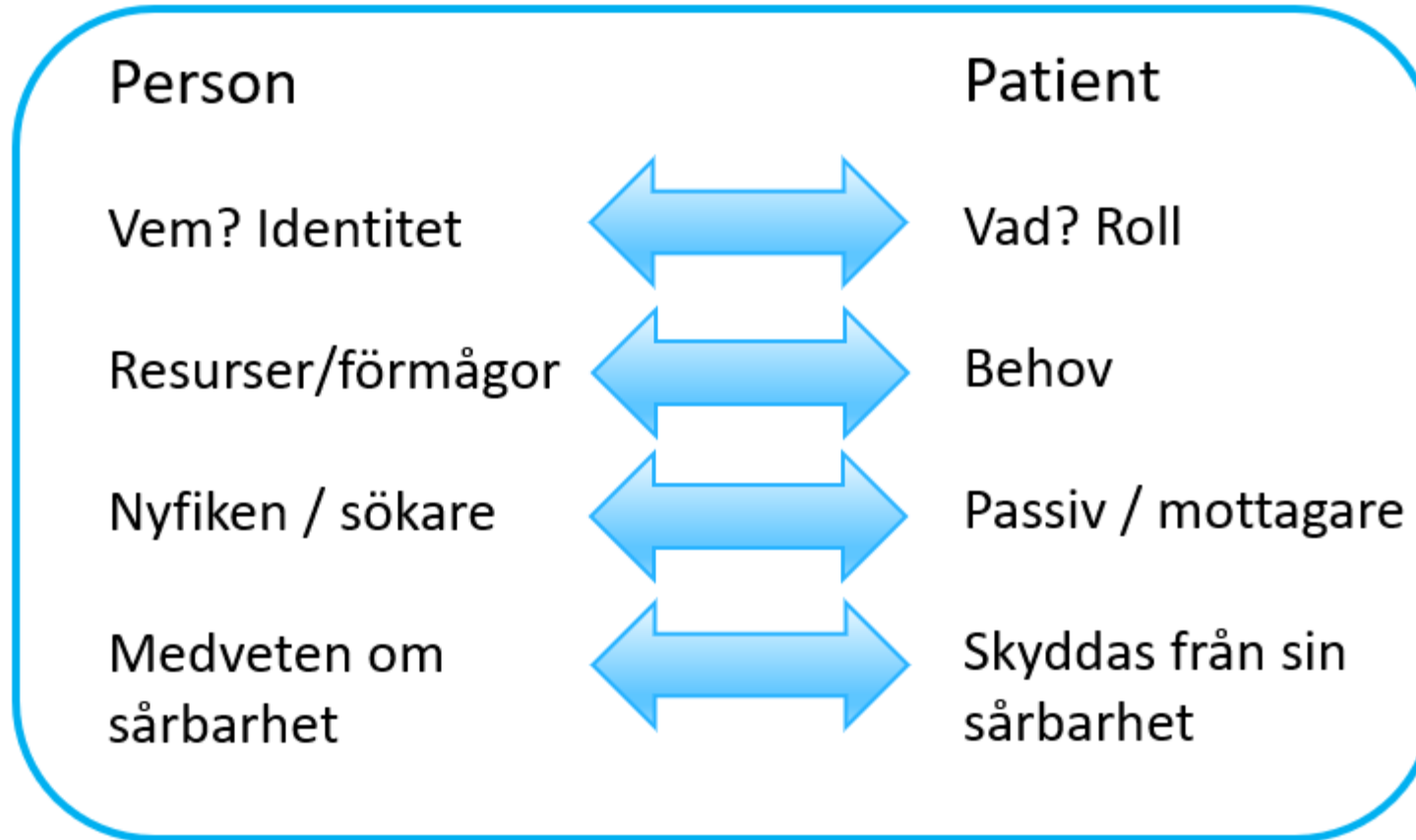
Paul Ricoeur

“En person är en varelse som man kan tillskriva dubbla attribut, som förutsätter att det finns sanningar som fullt legitimt kommer såväl “inifrån” som “utifrån”, i linje med hur kroppen kan uppträda dels som subjekt dels som objekt”

Bengt Kristensson Uggla

Förhållandet mellan person och patient

Personcentrerad vård

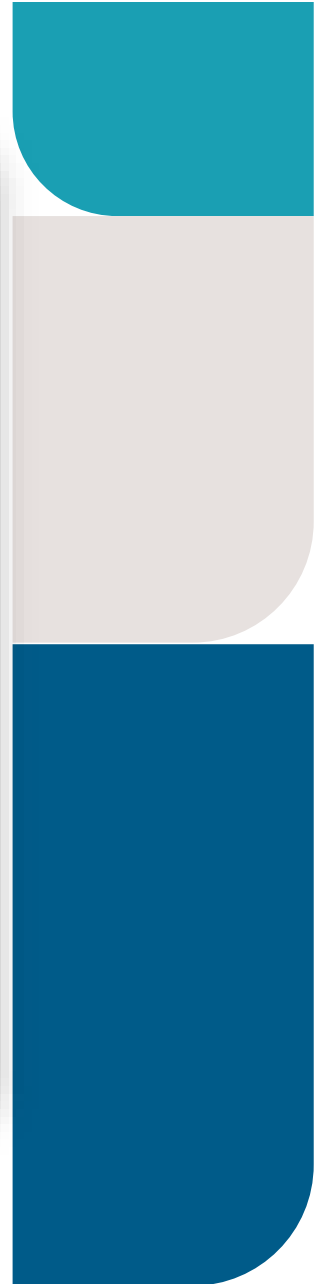
- Berättelse:
 - "Jag vill att personalen lyssnar på mig, och tar med det i bedömningen så att de vet vad som är viktigt för mig"
- Partnerskap:
 - "Jag får vara med och påverka vad som skall hända i min vård och behandling"
- Dokumentation:
 - "Jag kan ha svårt att komma ihåg vad vi kom överens om, och då är det bra att få det nedskrivet"

Framtidens hälso- och sjukvård

Framtidens hälso- och sjukvård innehåller

- Vårdens beprövade arbetssätt och processer
- Patientens kunskap och resurser

Resurser

- Egenskaper, möjligheter, förmågor eller stöd från andra personer
- Kan vara allt från familj, hund, boendestöd eller hemtjänst till envishet, humor och en vilja till förändring

Reflektera över

- Vad betyder begreppet resurser för dig?
- Har du varit med om tillfällen där vården inte har uppmärksammat en patients resurser?
- Har du varit med om det motsatta? Där vården sett en persons resurser och kunnat använda det på ett bra sätt i patientens behandling?

Personcentrering och värdgrund

Västra Götalandsregionens vision "Det goda livet" är en bärande grund för framtidens hälso-och sjukvård:

- Vi bidrar till att invånarna känner trygghet, framtidstro och delaktighet
- Vårt bemötande präglas av omtanke, inlevelse och respekt med en helhetssyn på människan
- Våra verksamheter präglas av öppenhet, ansvarstagande, samarbete och delaktighet
- Vi utgår både från den enskilda invånarens perspektiv och från ett helhetsperspektiv på Västra Götalandsregionen

Reflektera över

- Hur ser min egen värdegrund ut?
- Hur ser vår enhets värdegrund ut?
- Hur omsätter vi värdegrunder i vardagen?
- Vad är viktigt i mötet med patienten?

Inledning

Berättelsen

Partnerskap

Dokumentation

Att komma vidare

Gör frågan till din egen, anpassa till sammanhang och organisation

” Det är viktigare att veta vilken slags människa som har en sjukdom, än vilken slags sjukdom en människa har”

Hippokrates 460 fkr-370 fkr

Exempel på frågor

- Vad är viktigt för dig just nu?
- Vill du berätta för mig vad det var som gjorde att du kom på det här besöket/till sjukhuset/mottagningen nu?
- Vill du berätta för mig hur det påverkar ditt vardagliga liv?
- Vad har du för förväntningar på det här besöket/vårdtillfället?
- Vad har du för egna möjligheter att nå dit du önskar?
- Vad har du för resurser?

Reflektera över

- Hur tar du/ni emot patientens berättelse idag?
- Hur kan du/ni skapa struktur och goda förutsättningar för att ta emot patientens berättelse?

Öva på!

- Två och två
 - En person berättar i två minuter om något som känns viktigt
 - Den andra personen lyssnar och sammanfattar
 - Byt roller
- Fortsätt två och två, men byt partner
 - En person berättar i två minuter
 - Den som lyssnar fokuserar på berättarens resurser och återkopplar
 - Byt roller
- Fortsätt två och två
 - Öva på att ställa öppna frågor

Uppgift till nästa gång

- Pröva att lägga till en eller flera mer personcentrerade frågor vid ett patientsamtal, se exempel
- Reflektera över hur samtalet blev, gärna med en kollega

Inledning
Berättelsen
Partnerskap
Dokumentation
Att komma vidare

Partnerskap innebär att skapa en relation

- Se patienten som en aktiv partner med kompetens och kunskap
- Öppet och respektfullt
- Gemensamt ansvar
 - Vårdpersonal gör dialog och möten möjliga
 - Vårdpersonal delar makt och kontroll

Reflektera över

- Hur gör du för att initiera ett partnerskap med patienten?
Hur skapar du en relation?
- Relationen mellan patient och vårdpersonal är ofta ojämn -
den professionella kunskapen innebär ett
kunskapsöverläge. Kunskapsöverläget ger makt och
därmed mer ansvar. Vad kan det innebära för patienten och
hur kan man som vårdpersonal balansera patientens
underläge?

Uppgift till nästa gång

- I vilka sammanhang, i din yrkesverksamma vardag, kan patienten blir en mer aktiv del av teamet?
- Utforska och pröva på!
- Inled nästa gång med att samtala kring era erfarenheter

Inledning
Berättelsen
Partnerskap
Dokumentation
Att komma vidare

Dokumentation

- Vårdplan/hälsoplan
- Patientens berättelse i journalen
- Personlig plan för vård och behandling
- Vårdpersonalen ansvarar för att planen dokumenteras.
- Tillgänglig för patient och närstående

Reflektera över

- Hur dokumenteras patientens berättelse idag?
- Hur kan enheten skapa rutiner för att dokumentera mer personcentrerat?
- Hur gör ni det möjligt för patienten att ta del av den gemensamma planen?

Inledning
Berättelsen
Partnerskap
Dokumentation
Att komma vidare

Vikten av reflektion

Genom att arbeta med olika former av reflektion och feedback i vardagen, ger vi oss själva möjligheter att hålla personcentreringen i fokus

Välj ett arbetssätt som stödjer reflektion och fördjupning i vardagen!

- Strukturerad reflektion
- Feedback
- Skuggning / sit-in
- Dialogsamtal
- Veckans fråga

Frågor för att komma vidare

- Hur personcentrerat arbetar vi idag?
- Vilka förändringar skulle vi behöva göra för att arbeta mer personcentrerat?
- Vad skulle kunna vara vårt nästa steg?

Skapa en handlingsplan

- Vilket eller vilka mål har vi?
- När ska vi göra det?
- Vem är ansvarig?
- Hur kan vi mäta och säkerställa förändringen?
- Vilket stöd behöver vi

Summering

- Vad är det viktigaste som jag har tagit med mig om personcentrerat arbetssätt?
- Behöver jag ytterligare fördjupning och hur skall jag i så fall gå till väga?

**För frågor om materialet eller vid behov av
övergripande stöd:**

Katrin Modig Pallin

Avdelning stöd och utveckling av vårdens processer

Koncernstab strategisk hälso- och sjukvårdsutveckling

Koncernkontoret

katrin.modig-pallin@vgregion.se

[Personcentrerat arbetssätt på Vårdgivarwebben](#)

